Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2 август, шанба, 1997 йил

Сотувда эркин нархда. № 161 (1678)

ИҚТИДОРЛИ ЁШЛАРНИНГ ЧЕТ ЭЛДА ТАЪЛИМ ОЛИШЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ «УМИД» ЖАМҒАРМАСИ ГРАНТЛАРИ СОВРИНДОРЛАРИГА

Азиз ёш дўстларим!

Сизларни иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармаси грантларини қўлга киритганликларингиз ва жаҳоннинг энг нуфузли олий ўқув юртларида билим олиш бахтига муяссар бўлганликларингиз билан чин дилдан самимий табриклайман.

Азалдан халқимиз орасидан доно ва истеъдодли ёшлар кўп чиққан, улар ақлу заковат бобида дунёни лол қолдиришган. Сиз, фарзандларимизнинг томирида инсоният маънавий хазинасига улкан ҳисса қўшган Амир Темур, Имом Бухорий, ал Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Бобур Мирзо каби боболаримизнинг қони жўш урмоқда.

Сизлар дунёнинг энг тараққий этган мамлакатларида ўқиб, жаҳон андозалари даражасида билим олиб, энг замонавий касб-ҳунар ўрганиб, озод ва обод Ўзбекистоннинг буюк давлат бўлишида муносиб ҳисса қўшасизлар, деган умиддамиз. Бунинг учун ҳаёт синовларига бардош бериш, жамиятда ўзингизга муносиб ўрин топиш, юксак маърифатли ва улкан салоҳиятли бўлиш талаб этилади.

Барчангиз она-Ватанимизга фидокорона хизмат қиладиган, унинг буюк ва қудратли бўлиши учун курашадиган, Ватан ва миллат манфаатларини юракдан ҳис этадиган, ўз иқтидори билан она-юртни улуғлашга қодир, истеъдодли ва садоқатли йигит-қизларсиз.

Истиқлол ва истиқбол йўлида сафарбар этиш учун қўйган дастлабки қадамларингиз зафарли, ҳаётингиз сермазмун бўлсин. Ўқиш ва изланиш машаққатларига сабр-бардош тилайман. Борган жойингизда буюк тарих ва маданият юртининг фарзанди эканлигингизни намоён этишингизга ишончим комил.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ЯКУНИЙ БОСҚИЧГА ТАЙЁРГАРЛИК

Мамлакатимизда Ўзбекистон қўшиқ байрамининг якунловчи босқичига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Унинг дастлабки танловларида 800 мингдан зиёд санъат ихлосмандлари иштирок этди. Ватан ва истиқлолимизни куйловчи, халқимизнинг бунёдкорлик меҳнатини улуғловчи кўплаб янги қўшиқлар яратилди.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон қўшиқ байрами тўғрисида»ги қарорига кўра «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси профессионал санъаткорларнинг танловини ўтказди. Мудофаа, Ички ишлар, Олий ва ўрта махсус таълим, Халқ таълими, Ижтимоий таъминот вазирликлари эса қўшиқ байрамини ўз тармоқларида мустақил равишда ўтказдилар. Ана шу танловларнинг ғолиблари Ўзбекистон қўшиқ байрамининг пойтахтимизда ўтадиган якунловчи босқичида иштирок этадилар. Байрам Ватанимиз мустақиллигининг олти йиллигига бағишланади.

1 август куни Вазирлар Маҳкамасида мазкур байрамни ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни республика Бош вазирининг ўринбосари, мазкур қўмита раиси А. Азизхўжаев бошқарди. Мажлисда Ўзбекистон қўшиқ байрамининг якунловчи босқичига тайёргарлик масалалари муҳокама этилди. Республика Маданият ишлари вазири Х. Жўраев, «Ўзбекнаво» бирлашмаси бош директори А. Назаров, Бастакорлар уюшмаси раиси Р. Абдуллаев, Ўзтелерадиокомпания раиси А. Кўчимов, байрамни саҳналаштирувчи режиссёр Б. Сайфуллаевнинг шу ҳақдаги ахборотлари тингланди. Қўшиқ байрами танлови республика ҳайъатининг таркиби ва якуний босқични ўтказиш режаси тасдиқланди.

Мажлисда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ў.Раҳматов сўзга чиқди.

(ЎзА)

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР БАЙРАМИ

Тошкентдаги Темирйўлчилар маданият саройида темир йўл ходимлари кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Анъанага мувофиқ, бу байрам августнинг биринчи якшанба кунида нишонланади. Унда «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компаниясининг ишчилари, мутахассислари, республика темир йўл нақлиёти фахрийлари иштирок этди.

Мамлакатимиз мустақиллигини, унинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлашда нақлиёт, биринчи навбатда темир йўл жуда катта аҳамиятга эга, - деди «Ўзбекистон темир йўллари» компанияси раиси Н. Эрметов ўз маърузасида. Шу сабабли, темир йўл хизмати ишида мумтазам сифат ўзгаришлари бўлмоқда - янги йўллар қуриляпти, йўллар, тепловоз ва электровозлар, юк ва йўловчилар ташиладиган вагонлар таъмирланмоқда. Ҳозир тармоқ корхоналарида локомотивларни, вагонларни таъмирлаш учун 4оо хилга яқин эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилмоқда. Статистика маълумотларига қараганда, «Ўзбекистон темир йўллари» ўтган йил ва шу йилнинг биринчи ярми якунларига кўра МДҲ мамлакатларидаги бажарилган иш ҳажми ўсиши кўрсаткичлари барқарор бўлган ягона темир йўлдир.Тантана иштирокчиларига байрам концерти қўйиб берилди.

(ЎзА).

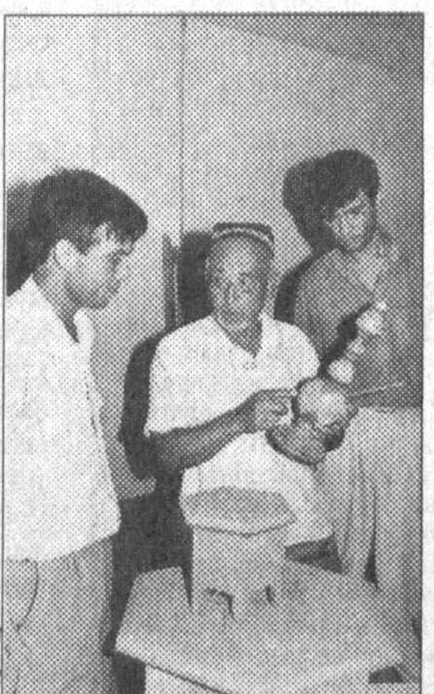

Пойтахтимиздаги республика рассомчилик коллежи мамлакатимиздаги энг кекса бадиий билим масканларидан биридир. Ушбу билим юрти нафақат Ўзбекистон, балки бутун Марказий Осиёнинг тасвирий ва амалий санъати, бадиий таълим тизимининг ташкил топиши ва шаклланишида муҳим рол ўйнаган. Бу ерда турли даврларда машҳур рассомлар Рўзи Чориев, Раҳим Аҳмедов, Абдулҳақ Абдуллаев, Жавлон Умарбеков, Баҳодир Жалолов таҳсил олган.

Бугунги кунда коллежда ранг-тасвир, дизайн, бадиий безаш, нақш, ўймакорлик сингари 14 хил мутахассислик бўйича кадрлар тайёрланмоқда.

СУРАТЛАРДА: ***ёғоч ўймакорлиги мутахассислиги ўқитувчиси Ортиқ Файзуллаев шогирдларига ўймакорликнинг нозик жиҳатларини кўрсатиб бермоқда; битирувчилар тайёрлаган ишлар.***

Р. НУРИТДИНОВ (ЎзА) олган суратлар.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Назорат инспекциясида ҳудудий назорат инспекциялари раҳбарлари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда республика Президенти Ислом Каримовнинг шу йил 29 июль куни Вазирлар Маҳкамаси мажлисида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ҳамда ўтган даврда Президент Фармонлари ва ҳукумат қарорлари бажарилишининг назоратини таъминлаш бўйича амалга оширилган ишлар ва назорат инспекцияларининг шу йил биринчи ярмидаги иш якунлари муҳокама қилинди.

Йиғилишда республика вазирликлари, идоралари ва уларнинг тизимларида ўзаро ҳисоб-китоб ишлари, тўлов интизомига риоя қилиниши, аҳолини кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, бозорлардаги озиқ-овқат маҳсулотларининг сотилишини тартибга солиш бўйича олиб бориладиган ишлар кўриб чиқилди ва навбатдаги вазифалар белгилаб олинди.

(ЎзА).

● *ОЛИЙ МАЖЛИС СЕССИЯСИ ОЛДИДАН*

ҲУҚУҚИЙ ТАЯНЧ

Маълумки, Олий Мажлиснинг навбатдаги сессияси кун тартибига «Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам киритилган.

Мухбиримиз Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси котиби Пўлат Шароповдан ушбу қонун лойиҳаси хусусида гапириб беришни илтимос қилди.

— Ушбу Қонун лойиҳаси республикамиз аҳолисини сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб беради. Ундаги талаблар атторлик, пардоз-андоз моллари ва тамаки маҳсулотларига ҳам тааллуқлидир.

Кейинги йилларда мамлакатимизга ишбилармонлар томонидан янги технологиялар олиб келиниб, турли хилдаги халқ истеъмол моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Шунингдек, хорижий давлатлардан озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам келтирилаётир. Қилинаётган бу ишлар республикамиз бозорларини тўлдириш ва аҳоли эҳтиёжини қондиришда ўз самарасини бераяпти, албатта. Лекин кўпгина тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқарилаётган ва четдан келтирилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари ва хомашёларининг сифати бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Баъзи озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхоналар эса технологик жиҳозлар ва малакали мутахассислар билан тўлиқ таъминланмаган. Республикамиз ҳудудига хорижий мамлакатлардан олиб келинаётган озиқ-овқат маҳсулотлари, болалар озуқаси, спиртли ичимликлар аксариятининг сифати ва хавфсизлиги Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Давлат стандарти томонидан кафолатланган эмас. Ўтган йили санитария-эпидемиология хизмати томонидан 96 тонна озиқ-овқат маҳсулотлари, жумладан, консерва, ун, қуруқ сут ва болалар озуқаси истеъмолга яроқсизлиги сабабли, савдодан олиб ташланганлиги фикримизнинг далилидир.

Юқорида қайд этилган муаммоларни ҳал этишда ушбу қонун лойиҳаси ҳуқуқий омил бўлади. Зеро, унинг 4-моддасида озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлигини таъминлаш борасида давлат бошқаруви юритилиши аниқ ёзиб қўйилган. Шунингдек, лойиҳада республикамиз ҳудудида ишлаб чиқарилаётган ва хориждан келтирилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари ва хомашёларнинг сифати хавфсизлигини таъминлашда вазирликлар ва муассасаларнинг ваколатлари ҳам тўлиқ белгилаб берилганки, бу жуда муҳимдир.

Ўйлаймизки, Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясида муҳокама қилинадиган мазкур қонун лойиҳаси халқимизни сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ҳуқуқий таянч бўлади.

«Халқ сўзи» мухбири
О. РАҲИМОВ ёзиб олди.

АДВОКАТ — ХАЛҚ МАНФААТЛАРИ ҲИМОЯЧИСИ

Ҳозирги даврнинг ҳуқуқий мезонлари мавжуд адвокатура институтлари олдига муҳим вазифаларни кўндаланг қўймоқда. Табиийки, бу халқ хўжалигига юридик хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, фуқароларнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқлари ва манфаатлари ҳимоясини яхшилаш билан чамбарчас боғлиқдир. Қонун устуворлигига асосланган ҳуқуқий-демократик жамиятни барпо этиш, энг аввало, жаҳон андозалари даражасидаги барқарор адвокатура тизимини шакллантиришни тақозо этади. Мамлакатимизда бунинг учун зарур ҳуқуқий пойдевор мавжуд. Хусусан, Олий Мажлиснинг еттинчи сессиясида қабул қилинган «Адвокатура тўғрисида»ги Қонун соҳа ходимларининг дахлсизлигини таъминлаш билан бирга, улар учун катта имкониятлар яратишни кўзда тутади. Зеро, адвокат адолат ва қонун муҳофазасига даъват этилган мустақил ваколатли шахсдир.

«Киночилар уйи»да бўлиб ўтган Ўзбекистон адвокатлар ассоциациясининг таъсис съездида ана шу масалалар хусусида атрофлича фикр юритилди. Қурултой ишида вилоятлардаги адвокатлик тузилмаларидан сайланган делегатлар, тегишли вазирлик ва идораларнинг раҳбар ходимлари, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамоатчилик институтларининг вакиллари, шунингдек, адвокатура муаммолари билан шуғулланувчи хорижий меҳмонлар иштирок этишди.

Анжуманда ассоциация раиси Ф. Ашуров янги ташкилотнинг мақсад ва вазифалари ҳақида маъруза қилди. Маърузачи ҳамда сўзга чиққан нотиқлар бозор иқтисодиёти шароитида адвокатлик хизматига талаб ва эҳтиёж ошаётганини, бу эса ўз навбатида соҳа ходимлари зиммасига алоҳида масъулият юклашини таъкидладилар. Адвокат деганда, одамлар кўз ўнгида ҳақиқат тантанаси йўлида куч-ғайрати, билим ва маҳоратини аямайдиган адолатпарвар инсон гавдаланади. У ана шу ишончга муносиб бўлиши, ўз касбига садоқатини амалий ишларда намоён этиши лозим. Анжуманда қайд қилинганидек, адвокатура ихтиёрий жамоат ташкилоти ҳисобланиб, у ўз фаолиятида Ўзбекистон Конституцияси, «Адвокатура тўғрисида»ги қонун ва бошқа меъёрий ҳужжатларга асосланади.

Ҳозирги кунда адвокатура ходимларига бир талай ҳуқуқий кафолатлар берилган. Улар инсон манфаатларини ҳимоя қилиш жараёнида қонунда назарда тутилган барча восита ва усулларни танлашда эркиндирлар. Адвокатнинг ишига у ёки бу мансабдор шахснинг аралашувига йўл қўйилмайди. Республикамизда тармоқ фаолиятини, адвокатура ходимларининг билим ва малакасини такомиллаштиришга қаратилган самарали тадбирлар амалга оширилмоқда. Бундан кўзланган мақсад барча соҳада қонун устуворлигини таъминлашда адвокатура тузилмаларининг иштирокини кенгайтиришдан иборатдир.

Ҳисоб-китобларга қараганда, айни пайтда республикамиз шаҳар ва қишлоқларида махсус лицензияга эга бўлган 1700 дан зиёд адвокат фаолият кўрсатмоқда. Бу, табиийки, жуда кам. Малакали адвокатлар сафини кенгайтириш, соҳада тубислоҳотларни амалга ошириш диққат марказида бўлиши лозим. Токи, адолатли демократик жамият қураётган эканмиз, инсоний ҳақ-ҳуқуқларнинг поймол бўлишига йўл қўйилмасин, ҳар бир фуқаро қонуннинг таъсир кучини ўз ҳаётида кўриб, қалбан ҳис этиб турсин.

Таъсис съездида адвокатлар ассоциациясининг янги низоми ва бошқа меъёрий ҳужжатлар тасдиқланди. Ассоциациянинг раҳбар органлари сайланди.

Анжуманда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор ва республикаадвокатура ходимларига қарата мурожаат қабул қилинди.

Н. ТОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

НАМАНГАНЛИКЛАР ОРЗУСИ УШАЛДИ

Учқўрғон-Наманган сув узатиш тармоғининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. 37 чақирим узунликдаги бу иншоот туфайли Наманган шаҳри ва унинг атрофидаги туманлар аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш муаммоси ҳал этилди.

1992 йилда мазкур қурилиш бошланган эди. Иш икки-уч сменада ташкил этилиб, кунига 2-2,5 минг киши меҳнат қилди. Натижада ўтган муддат мобайнида 2 миллиард 300 минг сўмлик маблағ ўзлаштирилди.

Йирик сув узатиш иншоотининг ишга туширилиши муносабати билан бу ерда тантанали маросим бўлиб ўтди.

А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Самарқандда бўлиб ўтадиган «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалида иштирок этиш учун буюртма бераётган хорижлик санъаткорлар ва бадиий жамоалар сони тобора ортиб бораяпти. Фестиваль дирекциясига келган. Биз ана шу ҳужжатлар билан танишар эканмиз, Самарқандда Шарқнинг энг таниқли ижрочилари ва ансамбллари ўз санъатларини намойиш этажакларига амин бўлдик.

ЧИН ЭЛИ НАВОЛАРИ

Улар ипакдек майин, чиннидек жарангли

Қадим тарихга эга Хитойнинг тароватли мусиқаларини тинглаганмисиз? Чин элини дунёга машҳур қилган ипагидек майин, чиннисидек жарангли бу оҳанглар киши шуурига кириб, беихтиёр унинг руҳини аллалай бошлайди. Дарҳақиқат, хитойликлар мусиқа санъатининг энг юксак чўққиларини забт этишган. Эътиборли жиҳати шуки, ана шу мусиқалар ҳам Самарқандда авж пардаларда янграйди.

Хитой Миллий мусиқалари марказий ансамбли 1960 йили Бейжинг шаҳрида ташкил этилган. Айни пайтда мамлакатда энг йирик ва таниқли мазкур жамоа таркибида халқ оркестри, хор ва бошқа гуруҳлар фаолият кўрсатмоқда. Уларда эса ижрочилар, машшоқлар, дирижёрлар ва лирик ҳонандаларнинг «улкан армияси» самарали меҳнат қилишаяпти. Бу санъаткорлар ансамбль асосчилари композитор Ли Хуанжи, Хитой Мусиқачилар ассоциацияси раҳбари Танг Ронгменг, таниқли вокал мусиқаси устаси ва дирижёр Ким Пенгжанг, ашулачи Жанг Жиквианг ва ижрочи Дизи Банг Тиеученларнинг анъаналарини изчил давом эттириб, Хитой халқ мусиқаларини келгуси авлодларга етказиш ва замонавий мусиқа санъатини ривожлантириш йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар.

Ансамбль репертуари ниҳоятда бой ва ранг-баранг. Айниқса, оркестр ва хор ўз чиқишлари билан мухлислар орасида катта довруқ қозонган. Йигирма йил давомида бу жамоалар АҚШ, Англия, Франция, Япония ва собиқ Иттифоқ бўйлаб ижодий сафарларда бўлдилар. Бу ансамбль 6-халқаро Ёшлар фестивали ҳамда Хор жамоаларининг 2-халқаро Вейжин фестивали совринлари билан ҳам тақдирланган.

Биз фестивалга ташриф буюриши кутилаётган хитойлик таниқли хонанда ва ижрочилар ҳақида қисқача маълумот беришни лозим топдик. Мана, улар билан танишинг:

Жу ГУАЛАНГ. Чин халқининг севимли ижрочиларидан бири. У Хитой Марказий қўшиқчилик ва рақс ансамблларини бирлаштириб, 1960 йили Марказий филармония уюшмасига асос солган. Ушбу жамоада ҳамон ғайрат-шижоат билан фаолият кўрсатяпти.

Жу Гуаланг кўп йиллик ижодий фаолиятини, асосан, Шенг рақси сирларини чуқур ўрганиб, уни янада такомиллаштиришга бағишлади. Бу борада катта муваффақиятларга эришиб, тажрибали ижрочи сифатида донг таратди.

У 13-халқаро Ёшлар фестивалининг олий мукофотига сазовор бўлган.

Се ЛИН. Хитой Шарқ мусиқаси ассоциациясининг аъзоси, энг ёш қўшиқчи. У мусиқа академиясини «аъло» баҳолар билан тугатгач, ўз истеъдоди билан дарҳол тилга тушди. Таниқли хонанданинг «Оқ сочли қизча», «Хитой лирик қўшиқлари», «Хитойнинг сара фольклор қўшиқлари» каби кўплаб ашулалари магнит тасмаларига муҳрланган.

Се Лин Франция, Германия, Бельгия, Голландия, Сингапур, Япония сингари қатор хорижий мамлакатларда ҳам ўз санъати билан шуҳрат қозонган.

Шен Сиянг ЯНГ. У 1986 йили Хитой мусиқа консерваториясини тугатиб, бакалавр дипломига эга бўлди. Шу ернинг ўзида муаллим бўлиб иш бошлади.

Шен Сиянг Янг талабалик пайтларидаёқ санъат осмонида ёрқин юлдуз бўлиб порлаган, яъни 1982 йили миллий мусиқа асбоблари ижрочилиги конкурсининг энг юксак мукофотига сазовор бўлган. Айни пайтда у Хитой миллий оркестрида хизмат қилади. Хитой мусиқачилари ҳамда Фольклор мусиқалари ассоциацияларининг аъзосидир.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

● *ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН ИМКОНИЯТ*

ТЎРТ ДАРВОЗА

янги транспорт коммуникациялари Ўзбекистонни дунё бозорига олиб чиқади

Маълумки, қадим замонларда Шарқ билан Ғарбни боғлаб турган Буюк Ипак йўли Ўзбекистон ҳудуди орқали ўтган. Бу ерда катта-катта савдо йўллари туташган, ташқи алоқалар кенг ривожланган. Бугунги кунда ҳам Европа ва Осиёни бир-бирига боғлайдиган йўллар шу ерда кесишаётгани қувонарлидир.

Мамлакатимиз мустақилликни қўлга киритгандан кейин жаҳон ҳамжамиятига қўшилиш, халқаро алоқаларни кенгайтириш йўлидан бормоқда. Эндиликда республикамиз ташқи алоқаларни ривожлантириш учун зарур бўлган транспорт коммуникацияси тизимини барпо этишга алоҳида аҳамият бераяпти. Бинобарин, дунё бозорига чиқиш биз учун ғоят ҳаётий муҳим масалага айланмоқда.

Илгари хорижга у ёки бу маҳсулотни жўнатиш учун минглаб километр узоқликдаги Болтиқ денгизи, Япон денгизи, Қора денгиз ва Шимолий денгиз соҳилларидаги бандаргоҳларга чиқишга мажбур бўлганмиз. Бундай транспорт йўли бўйича юк ташиш анча қимматга тушишидан ташқари, мазкур минтақада амалда бошқа йўналишлар бўйича транспорт коммуникациялари ривожлантирилишига йўл қўйилмаган. Тўғрисини айтганда, бу -- империяпараст «марказ»нинг «хомашё» минтақаси сифатида қаралган қардош республикаларни бевосита хорижга чиқишдан маҳрум этишга йўналтирилган жирканч сиёсати эди. Ваҳоланки, ўша даврларда ҳам Жануб йўналишида транспот йўли очиш имконияти бўлган. Бироқ «марказ» буни рўёбга чиқаришни, бинобарин жанубий чегарадан йўл очишни ҳеч истамасди.

Шу туфайли Ўзбекистон ва минтақадаги бошқа қардош республикалар собиқ империя таркибидаги денгиз бандаргоҳларидан энг узоқда жойлашган жумҳуриятлар бўлиб келаверди. Ўша пайтдаги «энг яқин манзил» -- Новороссийск шаҳридан юк келтириш учун темир йўлда 3558 километрлик масофани босиб ўтишга тўғри келган бўлса, узоқ Владивостокдаги денгиз бандаргоҳига чиқиш учун эса 8730 километр йўл юришга тўғри келган. Қисқаси, Ўзбекистон ва бошқа Марказий Осиё республикалари халқ хўжалигининг барча соҳасида, шу жумладан, транспорт коммуникацияси бўйича ҳам «марказ»га ипсиз боғлаб қўйилганди.

Истиқлол ҳуқуқи эндиликда асрларга татигулик ишларни қилишга имкон яратмоқда. Шу ҳуқуқдан фойдаланиб, мамлакатимиз дунё ҳамжамиятидан тобора мустаҳкам ўрин эгалламоқда. Ўзбекистон бугунга келиб, бир неча мамлакатлар ҳудуди орқали денгиз бандаргоҳларига чиқиш имконига эга. Айнан бизнинг мамлакатимиз ташаббуси билан минтақада ташқи коммуникация масалаларига эътибор кучаймоқда, бевосита жаҳон океанига чиқишни таъминлайдиган муқобил йўллар изланаяпти. Шу мақсадда Ўзбекистон БМТнинг «Транзит юк ташишда ҳамкорликни ривожлантириш орқали савдони кенгайтириш» дастурини рўёбга чиқаришда фаол иштирок этмоқда. Мазкур дастур доирасида Марказий Осиё мамлакатларининг транзит транспорт оралиқ йўлларни вужудга келтириш ва мана шу йўллар орқали уларнинг денгиз бандаргоҳларига чиқиши таъминланади.

(Давоми 2-бетда)

ТЎРТ ДАРВОЗА

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ҳозир Ўзбекистон Хитой орқали Шарққа, Туркманистон, Эрон ва Туркия орқали Форс кўрфази ва Ғарбга чиқишга ҳаракат қилмоқда. Агар Афғонистонда тинчлик ўрнатилса, ушбу мамлакат ва Покистон орқали Жанубга, Ҳинд океанига ҳам чиқиш мумкин бўлади. Шунда олдимизда бир эмас, тўрт дарвоза очилади. Албатта, булар истиқлол берган имкониятлардир. Бугунга келиб, Ўзбекистон уни рўёбга чиқариш йўлида куч-ғайратини аямаяпти, аниқ дастурлар асосида иш олиб бормоқда. Республикамиз ҳукумати минтақамиздаги мамлакатлар -- Марказий Осиё республикалари, Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилоти (ИҲТ)га кирувчи бошқа давлатлар билан транспорт коммуникацияларини ривожлантиришга оид ҳукуматлараро шартномалар тузмоқда, ҳамкорликда мавжуд муаммоларни изчил ҳал қилишга киришмоқда.

ИҲТга аъзо ва бошқа мамлакатлар ҳам ташқи алоқаларда ривожланган транспорт тизимини барпо этиш нақадар муҳимлигини эътиборга олиб, ўтган йили Тажан-Сарахс-Машҳад темир йўлини қуришни бошлаган эдилар. Аслида бу темир йўл Пекинни Истанбул билан туташтирадиган Транс-Осиё магистралининг таркибий қисми ҳисобланади. Янги темир йўл шохобчалари қуриб битказилса, бу йўлда иккала йўналишда 6-8 миллион тоннагача юк ташилиши мўлжалланмоқда. Кейинчалик эса умумий юк ташиш ҳажми икки баравара ортади.

Бинобарин, янги транспорт йўли орқали ҳаракат бошланиши Ўзбекистоннинг ҳам Шарқда — Осиё-Тинч океани минтақасидаги мамлакатлар билан, ҳам Ғарбда — Туркия ва у орқали Европа Иттифоқи давлатлари билан ташқи савдо-иқтисодий алоқаларни қўшимча суръатда кучайишига туртки беради. Яна бир фойдали томони - юк ташиш муддати икки баравара қисқаради. Бундан ташқари, илгариги биргина Шимол йўналишидаги транспорт қарамлигига чек қўйилиб, тўрт дарвозанинг барчасидан юк келтирилиб, юк чиқариш имконини беради.

Ўтган йилнинг 13 майида Ўзбекистон, Туркманистон, Озарбайжон ва Грузия республикалари ўртасида транспорт фаолиятини мувофиқлаштириш тўғрисидаги шартнома имзолангач, «Тошкент (Ўзбекистон) -- Красноводск (Туркманистон) -- Боку (Озарбайжон) -- Поти (Грузия)» йўналишида транспорт қатнови тикланди. Шу йили хорижга ушбу транспорт йўли орқали 100 минг тоннадан ортиқ юк жўнатилган бўлса, жорий йилнинг ўтган ойларида Ўзбекистон четдан қарийб 200 минг тонна товар маҳсулотлари келтирилди.

Иккинчи бир муҳим йўналиш - 3730 километрдан иборат бўлган «Тошкент-Серахс-Теҳрон» транспорт йўли ҳисобланади. Маълумки, Туркманистон ва Эронни боғловчи Тажан-Серахс темир йўл участкаси қурилиб, ўтган йил май ойида фойдаланишга топширилгач, Форс кўрфазидаги Бандар Аббос портига чиқиш учун имкон очилган эди. Ҳозир бу йўналишда юк поездлари мунтазам қатнаб турибди. Ўзбекистон ушбу транспорт йўли орқали шу йилнинг бошидан ҳозиргача 50 минг тоннадан зиёд ҳажмдаги маҳсулотни экспорт қилди. Бу йўналиш йилига 3 миллион тонна юк жўнатиш-қабул қилиш имкониятига эгадир.

Мазкур транспорт линиясининг давоми сифатида «Тошкент-Серахс-Теҳрон-Истанбул» (узунлиги 4985 км.) йўналишини мисол қилиб келтириш мумкин. Яқин вақт ичида Ўзбекистоннинг экспорт-импорт юклари бу йўналиш бўйича ташилиши йўлга қўйилади. Ушбу транспорт йўли орқали бевосита Европага, шунингдек, араб мамлакатларига ҳамда Ўрта Ер денгизига чиқиш имконияти туғилади.

Шарққа томон йўлимиз «Тошкент-Алмати-Урумчи» (узунлиги 6150 км.) йўналишида амалга оширилиб, у бизни Хитойнинг Лянган порти ва Шанхай вилоятига, ундан кейин Корея ва Япония, Жанубий-Шарқий Осиё мамлакатларига олиб чиқади. Ўзбекистон ҳозирга келиб бу темир йўл йўналиши орқали йилига қарийб 300 минг тонна юк экспорт қилмоқда.

Собиқ империя даврида асосий транспорт йўли ҳисобланган ва ҳозирда ҳам очиқ бўлган Шимол йўналиши (бу Қозоғистон, Россия, Украина ва Белорус ҳудудларидан ўтувчи темир йўл линияларидир) орқали бугунги кунда Ўзбекистон Европа мамлакатлари билан боғланмоқда. Ўтган йили биргина Чингелди кесишма йўли орқали 13 миллион тонна юк жўнатилиб, қабул қилиб олинди.

Юқорида биз тилга олган темир йўл тармоқларининг барчаси биз учун муқобил транспорт йўллари ҳисобланиб, масофанинг узун-қисқалиги, юк ташиш-сақлаш тарифларига қараб тўлаш ва ҳаракат хавфсизлиги ҳисобга олиниб, Ўзбекистонга тегишли юкларни ташишда унумли фойдаланилмоқда.

Мамлакатимиз айни чоғда транспорт коммуникацияларини ривожлантириш учун халқаро автомобиль йўллари барпо этиш ишига ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Хитойга олиб борадиган Андижон-Ўш-Иркиштом-Қашқар, шунингдек, Эронга чиқадиган Бухоро-Сарахс-Машҳад-Теҳрон автомобиль йўлларини қуриш ва қайта таъмирлашда Ўзбекистон томони ҳам иштирок этишдан манфаатдордир.

Яқинда Қирғизистоннинг Хитой билан чегарадош бўлган Иркиштом туманида божхона-назорат пости ишга туширилиб, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Хитой юк машиналарининг қадимий йўл -- Буюк Ипак йўли бўйлаб қатнови учун имконият яратилди. Бунга қадар у ёки бу юкни Ўзбекистондан Хитойга элтиш учун жуда олис масофани босиб ўтиш керак бўлар эди. Эндиликда бу масофа бир неча маротаба қисқарадиган бўлди.

Албатта, халқаро транспорт коммуникацияларини ривожлантириш учун шу мамлакат ҳудудида ҳам тегишли шарт-шароитлар яратилган бўлиши керак. Ўзбекистон ҳукумати шуни ҳисобга олиб, бу борада ҳозирнинг ўзидаёқ қатор ташкилий-ҳуқуқий ва амалий чора-тадбирлар кўрмоқда. Мамлакатимиз халқаро юк ташиш шартномаси қоидалари, йўл белгилари ва сигналлари, шунингдек, йўл ҳаракати тўғрисидаги конвенцияларни ратификация қилган. Республика қонунчилик асосининг транспорт муносабатларини тартибга солувчи қисмини умум эътироф этган халқаро норма ва қоидаларга яқинлаштириш бўйича тегишли ишлар олиб борилмоқда.

Ўзбекистон ўз ҳудудида ички манбалар ҳисобига иккита йирик ва стратегик муҳим темир йўл магистралини барпо этмоқда. Биринчиси - узунлиги 342 километр бўлган «Навоий-Учқудуқ-Султонувайс-Нукус» темир йўл линияси бўлса, иккинчиси «Гузор-Бойсун-Қумқўрғон» (узунлиги 223 км.) магистрал темир йўлидир. Айни чоғда Ангрен-Қўқон ҳамда эндиликда Сирдарё ва Гулистон шаҳарларидан ўтувчи «Тошкент-Самарқанд» магистрал автомобиль йўлларини қайта таъмирлаш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Жаҳон андозалари талабларига мос келувчи бундай замонавий йўлларнинг фойдаланишга топширилиши республика ичкарисида транспорт қатновини арзонлаштиришга олиб келади.

Умуман олганда, биз юқорида таъкидлаган қитъалараро магистралларнинг вужудга келтириш юмушлари ниҳоясига етказилгач, Ўзбекистон ташқи савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш имконига тўлиқ эга бўлади. Айни чоғда бошқалар учун ҳам Осиё-Тинч океани минтақаси мамлакатларидан, Ҳиндистон ва Хитойдан Яқин Осиё давлатларига транзит юк ва йўловчилар ташишни кенгайтиришга қулай имкониятлар яратилади. Қисқаси, минг йиллар давомида Мағриб Машриқни бир-бирига боғлаб келган Буюк Ипак йўлининг қайта тикланиши мустақил Ўзбекистонни дунё бозорига олиб чиқади, унинг ташқи алоқаларини ривожлантиришни таъминлайди.

Аслиддин БОЛИЕВ.

МАМЛАКАТ МУАММОЛАРИ ОРҚАЛИ ОЛАМ ВА ДАВРНИ КЎРИШ

Маълумки, ҳар бир янги китобнинг дунё юзини кўриши хаяжонли лаҳза ҳисобланади. Шу маънода, Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» янги китоби эътиборга лойиқ. У дунё юзини кўрганига икки ой бўлмай туриб, ўқувчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Турли мамлакатларнинг давлат арбоблари, сиёсатдонлари, олимлари, дипломатлари ва оддий кишилари китобда кўтарилган, ўзларини ўйлантирган қатор саволларга аниқ ва ростгўй жавоб топадилар. Улар муаллиф билан бирга ўз халқларининг келажаги ҳақида фикр юритадилар ҳамда биринчи навбатда сайёрамиздаги мустаҳкам тинчлик -- бутун давр мобайнида инсониятнинг фаровонлик ва тараққиёт асослари ҳақида орзу қиладилар.

Яқинда Ўзбекистон Республикасининг Киевдаги элчихонасига мактуб келди. Унда Украинанинг машҳур кишиси, Миллий Фанлар Академиясининг жаҳон иқтисодиёти ва халқаро муносабатлар институти директори, академик Юрий Пахомовнинг ушбу китоб юзасидан билдирган мулоҳазалари акс этган.

-- Бу китоб ўзига хосдир, -- деб бошлайди ўз фикрларини украиналик олим. -- У совет даврида анъанавий бўлган шахсий ёдномалар, одатдагидек, тарихий воқеалардан олинган манфаатли шарҳларга ўхшамаган асардир. Биз раҳбарларнинг мамлакат орқали озми-кўпми ўзлари ҳақида гапиришларига кўникиб қолганмиз. Бу китобда эса ўз мамлакати орқали оламни ва даврни кўриш ҳисси яққол сезилиб турибди.

Китобда кўп нарса киши эътиборини ўзига тортади. Ҳаммасидан ҳам аввал кучли нигоҳи ва масъулият билан «унинг ҳал қилувчи дақиқаларида» дунёни кўра олгани -- муаллифнинг ўзи ҳақида кучли таассурот қолдиради.

Китобни ўқиш давомида, беихтиёр, «сўнгги чақириқлар», пленумлари ёдга келди. Ўша даврдаги мамлакат ва республикалар раҳбарлари уддабуронликда ҳатто Горбачевнинг ўзи билан ҳам мусобақалашиб, ўзларининг янги реформатор-демократик ролларини усталик билан бир-биридан ошириб, мақтаниб юрадилар. Фақатгина Ислом Каримов истеҳзоли ва ўзгармай қолган эди. Ўшанда сиёсий-чайқов англашилмовчиликлардан юқори турган, ўша пайтдаёқ янгича фикрлайдиган киши сифатида таассурот қолдирган эди.

Китобнинг нафақат мазмуни, балки унинг руҳи ва таъсирчанлиги ҳақида яна қўшимча таассуротларни айтмоқчиман. Бу мамлакат раҳбарининг улкан шахсий шижоатидир. Китобда МДҲ раҳбарларига анъанавий бўлган миллий-маҳаллий экстремистик гуруҳлар билан ҳушомадгўйлик қилиш, ҳар қандай сиёсат майдонида (ҳатто АҚШда ҳам) бўлганидек хаёлпараст-фундаменталистик қўрқитувчи кучлар қаршисида «эгилиш» ҳоллари йўқ. Бу кучлар таъсирининг кўк марказида бўлган мамлакат раҳбарининг ўзини бундай тутиши ҳам оддий ҳол эмас.

Олдиндан айтиб қўймоқчиманки, китобда Марказий Осиё минтақасида фаол ҳаракат олиб бораётган бузғунчи кучларга нисбатан муваффақият билан қаршилик билдирилганлиги тасвирланган, буни эса Ўзбекистоннинг собиқ совет мамлакатларига нисбатан кўрсатган ижобий, амалий сабоғисиз амалга ошириб бўлмайди. Ахир бу муаммоларсиз ғалабага эришишга ўрганган Болтиқбўйи давлатлари эмаску, гап биродаркушлик жанжаллари содир этилиши мумкин бўлган мамлакат ҳақида бораяпти. Бу ерда ислоҳотлар бошланишидан аввалги даврда ижтимоий қарама-қаршиликлар кучайган энг оғир шароит мавжуд эди.

Албатта, агар мамлакат раҳбарияти диктаторлик бошқарувини қўллаганида, сиёсий барқарорлик сабабларини осонгина тушунса бўларди. Ҳозирги ҳолатда эса «сардор» кемани дадил демократия томон олиб бормоқда.

Муаллиф мамлакат бошқаруви технологиясининг кўп қисмини «кадр ортида» қолдирганига эътибор бермаса ҳам бўлади, чунки китоб бу мавзуни ёритишга мўлжалланмаган. Лекин шу билан бир қаторда аминманки, мамлакат барқарорлигида Президент шахсининг ўрни катта. Барқарорлик унга умид билан боғлиқ обрўни, бирлаштириш маҳорати ва Оллоҳ томонидан бериладиган кўплаб фазилатлар берди.

Иқтисодчи сифатида иқтисодий ислоҳотларнинг «ўзбек модели» тажрибаси менда алоҳида қизиқиш уйғотди. Ишончим комилки, бу ерда ҳамма нарса фавқулодда эмас. Бошқа собиқ совет давлатлари ҳам Ўзбекистон каби иқтисодиётга дунёдаги энг яхши тажрибалардан фойдаланиш, жамиятнинг кескин табақаланишига йўл қўймаслик, иш бошиданоқ жиддий ўзгаришларни амалга оширишга қарши бўлмас эдилар. Афсуски, уларга бундай амалиёт насиб этмади.

Хулоса шуки, анча машаққатли, лекин муваффақиятли иқтисодий ислоҳотлар йўлини танлаш оддий ихтирочиликнинг маҳсули эмас. Китобда очиқ айтилмаган бўлсада, моделнинг ўзи уни амалга ошириш имконияти каби жамиятни қайта ўзгартириш жараёнидаги улкан ҳаракатларнинг самарасидир, деган хулосага келиш мумкин.

«Жаҳон» ахборот агентлиги.

Қашқадарё вилоятининг кўрик Баҳористон тумани маркази мустақиллик йилларида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда, айниқса, турар-жой, маданий маиший ва бошқа хизмат кўрсатиш соҳалари учун янги бинолар қуришга алоҳида эътибор берилмоқда.

СУРАТЛАРДА: *яқинда ишга туширилган автошохбекат биноси; «Машъал» кичик корхонаси ишчилари Б. Оғамов, Б. Кўчқоров ва Р. Курбонов; янги супермаркет биноси.*

Т. КАРИМОВ олган суратлар.

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

КЎП ТОМОНЛАМА МУЗОКАРАЛАР

ВАШИНГТОН. Корейс ярим оролида барқарорликни ўрнатиш мақсадида ўтказиладиган тўрт томонлама музокаралар иштирокчилари 5 август куни Нью-Йоркда ўзаро маслаҳатлашиб олади. Бу ҳақда АҚШ давлат департаменти маълум қилди. Учрашувда КХДР, Корея Республикаси, АҚШ ва Хитойдан вакиллар иштирок этади.

КХДР билан Корея Республикаси ўртасидаги можароларни тинч йўл билан ҳал қилиш борасидаги ҳаракатлар 1996 йили АҚШ ва ХХР ҳукуматлари ҳамкорлигида бошланган эди.

МАҚСАД ТАҲДИД ЭМАС

ИСЛОМОБОД. Бутун дунёда ядро қуроли синовларини ялпи тақиқлаш тўғрисидаги халқаро шартнома Ҳиндистон томонидан имзоланмас экан, Покистон ҳам бу шартномага қўшилмайди. Бу ҳақда Покистон ташқи ишлар вазири Гавҳар Аюбхон расмий баёнот берди.

«Покистон ядровий технологияларга эга,-- дейилади баёнотда.-- Аммо ядро қуролига эга бўлишимиздан мақсад бошқа мамлакатларга таҳдид қилиш эмас, миллий хавфсизлигимизни таъминлашдир.»

Гавҳар Аюбхоннинг фикрича, Кашмир муаммоси туфайли анча ёмонлашган Покистон-Ҳиндистон муносабатлари Исломободдаги ҳукмрон доираларни жиддий ташвишга солмоқда ва бу ҳол юқорида номи зикр этилган шартномага қўшилмасликлари учун етарли асос бўла олади.

УСТУВОР ЙЎНАЛИШ

ВАШИНГТОН. АҚШ Конгресси 1998 молия йилида қуролли кучлар учун ишлаб чиқилган 248 миллиард долларлик бюджет лойиҳасини маъқуллади. АҚШ матбуотининг ёзишича, янги бюджетда мамлакат қуролли кучлари ишлатаётган техникаларни янгилаш, ҳарбий саноат соҳаси вакилларининг ва ҳарбий хизматчиларнинг маошини ошириш масаласи устувор йўналишлардан этиб белгиланган.

РАСМАН ЭЪЛОН ҚИЛДИ

ЛОНДОН. Буюк Британия 1940--1970 йиллар мобайнида мамлакатнинг шимолий, шарқий ва ғарбий соҳилларида ядро қуроли синовларини ўтказган, бу радиактив чиқиндиларни сувга чўктирган. Куни кеча бу ҳақдаги ҳужжат Буюк Британия ҳукумати томонидан расман эълон қилинди.

(ЎзА).

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

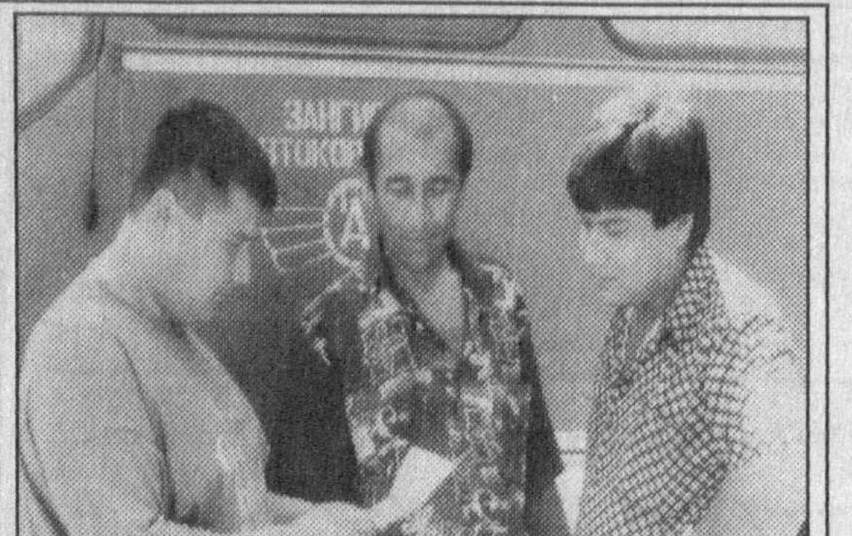

«Тошкент — Бекобод» йўналиши бўйлаб қатнайдиган автобусларни ўз касбининг моҳир усталари, ҳушмуомила ҳайдовчилар бошқаришади.

Зангиота автокорхонаси ҳиссадорлик жамияти ҳайдовчилари Ботир Акромов, Ҳусниддин Атоев, Ихтиёр Акромовлар ҳам бир неча йилдирки, ана шу йўналишда хизмат кўрсатишаяптилар.

СУРАТДА: *илғор ҳайдовчилар рейсга чиқиш олдидан.*

Т. ҲАЙДАРОВ олган сурат.

1997 ЙИЛ — ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

ҚУВОНЧ УСТИГА ҚУВОНЧ

Янгиер шаҳридаги Жомий номли маҳалла аҳли учун бу йил омадли келди

Бир неча ой аввал бу ерда янги дорихона қурилиб, фойдаланишга топширилган эди. Яқинда эса ана шу маҳаллада замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган муҳташам поликлиника дастлабки мижозларни қабул қилди. Натижада маҳалла аҳли шаҳарнинг нариги бурчидаги поликлиникага қатнаш ташвишидан қутилди.

А. ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОТНИ ЧАВАНДОЗ МИНСИН

Вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси қошидаги қурилиш-таъмирлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси дебитор-кредиторлик қарзлари бўйича рекордчилардан бири бўлиб қолди. Айни пайтда бирлашма иш ҳақидан 1.738 минг, нафақа фондидан 2.661 минг, бюджетдан 5,678 минг сўм қарздор.

Мазкур бирлашма ва унинг туманлардаги бўлинмалари ходимлари учун ўз тасарруфларидаги бинокорлик материалларини насияга бериш, хўжаликлар, ташкилотлар хизматини қилиб ҳақини ундиролмай юриш, қарзларни узишга келганда, ғирромлик қилиш аллақачон одат тусига кирган. Айниқса, ташкилот ҳисобидан «ҳотамтойлик» қилишга қўрғонтепаликлар бошқа туманлардаги ҳамкасбларини ярим йўлда қолдириб кетишди. Улар «Савай» уюшмасига 418,485 сўмлик, «Само» ҳиссадорлик жамиятига 193,608 сўмлик, туман халқ таълими бўлимига 127.739 сўмлик хизмат кўрсатишган эди. Бироқ пулни олишга келганда... Тилни тишлаб олган, тишни суғуриб ташлашмайдилар. Чидайдилар. Ҳафталаб, ойлаб тер тўккан қурувчилар ҳам ишлашаяпти, қарзларни бир кунмас-бир кун қўлга тегишини кутишаяпти.

Жалолқудуқ тумани қурувчи таъмирловчилари 27-подшипник заводи раҳбарлари билан ўзаро келишувга кўра, 290 минг сўмлик иш бажариб бердилар. Лекин улар ҳам меҳнат қилиб, топган пулларини ўз вақтида ундиролмадилар, ҳануз номаълум. Завод мутасаддилари эса ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти.

-- Кутинглар, оласизлар, -- дейишаяпти қарздорлар. -- Сабр-тоқатнинг таги олтин, деганлар ахир...

Бозор иқтисодиёти аниқ ҳисоб-китобни ёқтиради. Бунга амал қилмаган ҳамёнидан айрилади. Ҳақларини ундиролмай, бармоқ тишлаб юрганлар ана шу оддий ҳақиқатни англаб етишлари, ғафлат уйқусидан уйғонишлари, қарзларни қаттароқ сўрашлари керак эди. Афсуски, бундай қилишмади. Аксинча, «ҳотамтой»ликни давом эттираверишади. Ғишт, цемент, ёғоч, оҳак сингари бинокорлик материалларини тақчил бўлиб турган бир пайтда улар «Ишонч» хусусий фирмасига 34.710 сўмлик, «Шарқ» фирмасига 93.600, паррандачилик фабрикасига 50.000 сўмлик қурилиш материалларини насияга бериб юборишди.

Олтинкўллик «ҳотамтой»лар эса туман коммунал хўжалиги идорасига бош уриб келишди:

-- Ташкилотингизга 855.453 сўмлик хизмат кўрсатганмиз.

-- Биламиз, -- бўш келишмади қарздорлар ҳам.

-- Ўтган йилнинг сентябрида пулимизни бермаяпсизлар ахир, -- ҳуноб бўлишди қурувчилар.

-- Одамлар кўчат экиб, мевасини йиллаб кутишади. Озроқ сабр қилинглар.

«Ҳотамтой»ларнинг яна бир гуруҳи эса узун-қисқа бўлиб Шароф Рашидов номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси ҳузурига бордилар.

-- Яқин бир йилдан буён 307.724 сўмлик қарзингизни тўламаяпсизлар. Қачонгача сарсон бўламиз?

-- Бировнинг ҳақи бировда қолиб кетганмас. Узамиз.

-- Қачон?

-- ...

Ф. Кўчқоров номли жамоа хўжалигида 104.344, Навоий номли хўжаликда 210.749, туман халқ таълими бўлимида 195.797 сўмлик турли ишларни бажариб берган қурувчилар пулларини ололмай, «айтсам тилим, айтмасам дилим куйди», қабилида ўз ҳолларига куйишаяптилар.

Бирлашма қошидаги харидор-таъминот базасидагиларнинг аҳволи эса пуфаги қўлдан чиқиб ҳавога учиб кетган болакайнинг ҳолатини эслатади. Улар қандайдир ташкилотларга, нималарни бериб юборишмади, дейсиз!

-- Қурилиш ашёларидан қарашворсаларинг, -- дейишди «Абдуқаҳҳор» кичик корхонаси вакиллари.

-- Озиб-ёзиб бир келибсизлар, олаверинглар, -- омборларнинг эшикларини ланг очиб қўйишди база мансабдорлари.

-- Юкларимизни ташишда транспортдан қийналиб қолдик, -- илтимос қилди Андижон туманидаги Ғ. Тошматов номли жамоа хўжалиги мутасаддилари.

-- Тракторимиз, машинамиз ишлатаверинглар, -- ноумид қайтаришмади базадагилар.

-- Банкдан икки миллион сўм атрофида пул олмоқчи эдим, кафолат хати бера оласизларми? -- сўради «Гулчеҳра» кичик корхонаси иш юритувчилари.

-- Берсак бериб қўямиз-да, -- тантилик қилишди «ҳотамтой»лар.

Шу тариқа уч йил мобайнида база омборларидан уч миллион сўмликдан зиёд бинокорлик материаллари олиб чиқиб кетилди. Аммо бу материалларни олиб, унинг пулини ёки ўзини қайтаришга келганда, тирриқлик қилаётганлар ҳанузгача қорасини кўрсатмаяптилар.

Биз юқорида бирлашманинг дебиторлик қарзи хусусида қисман тўхталдик. Энди икки оғиз гап кредиторлик қарзлари ҳақида. Бирлашма корхоналари хусусий фирмалардан қарзини ундиролмай, аламзада бўлиб қолган кўринади. Акс ҳолда, унинг ўзи ҳам ўнлаб ташкилотлардан қурилиш материаллари олиб, турли хизматларни бажартириб, ҳақини тўлашга келганда, ўзини ҳар томонга ташламас эди.

Жалолқудуқ тумани бўлинмаси нефть маҳсулотлари базасидан 82.797 сўм, «Отабек» кичик корхонасидан 81.000 сўм қарздор бўлиб қолди. Олтинкўлликлар эса газ учун 239.832 сўм тўлашлари зарур. Андижондаги 105-механизациялашган кўчма қурилиш колоннаси ҳамкасбларига ишониб, салкам 300.000 сўм пул тўлаш ваъдасини бериб қўйган эди. Бироқ таъмирловчилар уни ўз эгаларига қайтаришни хаёлларига келтирмаяптилар.

Умуман олганда, бугун бирлашманинг корхона ва ташкилотлардан 7 миллион 108 минг сўм қарзи бор. Ссуда қарзи 2 миллион 665 минг сўмдан ортган бўлса, дебитор қарзи 16 миллион 355 минг сўмга етиб қолди.

Бундай қарзларнинг тобора ўсиб бораётганлиги, бирлашма ва унинг бўлинмалари инқирозга юз тутаётганлиги меҳнат унумдорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Кейинги пайтда ишчиларнинг ўртача ойлик маоши ҳам кескин камайиб кетди. Аниқроқ қилиб айтганда, ўтган йили бир ишчининг ўртача иш ҳақи 1041 сўмни ташкил қилган бўлса, айрим жойларда эса бундан ҳам паст бўлди. Буларнинг ҳаммаси кўплаб ишчиларнинг қадрдон жойларини ташлаб, бошқа соҳаларга ўтиб кетишига олиб келмоқда. 1995 йили бирлашма бўйича 811 киши меҳнат қилган бўлса, ўтган йили 592 тага тушиб қолди.

Отни ўз эгаси -- чавандоз миниши керак. Акс ҳолда, у абгор бўлади. Ана шу ҳақиқатни унутмаслик зарур.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

● ИСТИҚЛОЛНИНГ НУРАФШОН ЙЎЛИ

ҲАММА МУРАККАБЛИК ЎТТИЗИНЧИ КИЛОМЕТРДА

Бўлажак Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон темир йўли Ғузор туманининг Тошгузар қишлоғи яқинидан бошланади

Темир йўлнинг бу дастлабки бекатида ҳали бинолар тикланмаган бўлса-да, бир неча қатор темир йўл линияси барпо этилди. Катта назоратчи Алишер Очиловнинг айтишича, зарурий жиҳозлар, юклар шу ергача темир йўлда келтирилиб, тегишли манзилларга автомобилларда етказиб берилаётир. Бош пудратчи -- «Самарқандтрансқурилиш» трестига қарашли 305-қурилиш-тиклаш поезди мутахассислари 223,1 километрлик йўлнинг дастлабки изларини ётқизишди. Бу йўл шу ердан жануб тарафга бурилиб, Қарши -- Ғузор автомобиль йўли билан кесишади, сўнгра ўркачли қирлар оша Ҳисор тизма тоғлари бағридан ўтади.

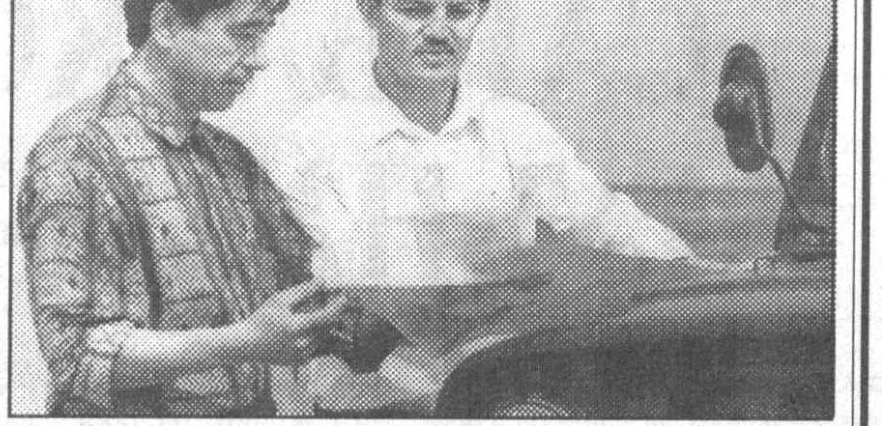

Трассага ёнма-ён қурилган тош йўл бўйлаб кетаяпмиз. Унинг дастлабки 10-километрида «Қаршиқурилиш» бирлашмасига қарашли 13-механизациялашган ишлар бошқармаси механизаторлари, қурувчилари меҳнат қилишаётган экан. Бу жамоа тупроқ ишларини уддалаш билан бирга, сунъий сув иншоотлари, кўприклар ҳам барпо этишаяпти. Бирйўла 17 куб метр сел ва сизот сувларини ўтказувчи зовур устига кўприк қуриш ҳам уларнинг зиммасида.

Ёз чилласи эмасми, қуёш гўё олов пуркайди. Қурувчилар жазирамани писанд қилмай, битум эритишаяпти. 9 метр чуқурликкача бетон ётқизиб, ерости сувининг темир йўлга зиён етказмаслиги чораларини кўраяптилар. Етти метр чуқурликда бетон тўсинлар битум билан иҳота қилинаяпти. Сайфулло Тўйчиев, Наби Турдиев каби ишчилар эса тўсинларга пайвандланган арматуралар атрофини бетонлашмоқда.

-- Ҳозир трассанинг ўнинчи километрида меҳнат қилаяпмиз, -- дейди участка бошлиғи Ғулом Мустоев. -- Дастлаб иш анча осон кўчганди. Чунки катта йўл яқин, машина-механизмларни юргизиш, уларга хизмат кўрсатиш қулай эди. Қурилиш ишлари ичкарилаб бораверганч, мураккабликлар юзага келди. Тош йўлнинг тўла қуриб битказилмаганлиги, сув манбаларининг узоқлашиб қолганлиги ишимизни қийинлаштириб қўйди. Бироқ бошқармамиз раҳбарлари бу муаммоларни тезда ҳал этиб беришди. Трассанинг еттинчи километрида база ташкил этилди. Вагон уйлар келтирилиб, механизаторлар ва бошқа касб эгаларининг яшаши учун шароитлар яратилди. Артезиан қудуғи кавланиб, сув чиқарилди.

-- Айрим участкаларда темир йўл ўтадиган тепаликларни 9 метргача пастлатаётган бўлсак, сойликларни 7-8 метр кўтаришга тўғри келаётир, -- суҳбатга қўшилди бульдозерчи Собир Рўзиев. -- Ҳар бир сойликда, шунингдек, унинг катта-кичиклиги, қанча сел суви ўтишига қараб, кўприклар ва сув иншоотлари барпо этилмоқда.

Янги темир йўл қурилишида меҳнат қилаётган яна бир жамоа — «Ҳисораксувқурилиш» тресті зиммасига ҳам каттагина масъулият юкланган. Бу жамоа қурилишнинг 10-километрида тупроқ ишларини бажариш, муҳандислик иншоотлари барпо этиш билан банд. Жовли Раҳимов, Суннат Элмуродов, Муродулло Эшбобоев каби механизаторлар кунлик иш режаларини ошириб уддалашяпти.

Уларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли бир йил мобайнида қарийб 200 минг куб метр тупроқ ишлари амалга оширилиб, ўнга яқин иншоотлар қурилди. Мазкур трестнинг ишчи-хизматчилари асосан Шаҳрисабздан қатнаб меҳнат қилишади. Улар ҳафтада беш кун ишлаб, икки кун дам олишади.

Темир йўл қурилишининг ўттизинчи километрида, ҳамроҳимиз Алишер Очиловнинг айтишича, «Бўзахўр» бекати қад ростлайди. У кенг сайҳонликка жойлашади.

-- Ҳозирги иссиқ кунлар ҳам ғанимат, -- деди «Бўзахўр» бекатини бунёд этаётган «Қурувчи» жамоа корхонаси ишлаб чиқариш бўлимининг раҳбари Тўйчи Қурбонов. -- Ёғин-сочинли кунлар бошланса, бу ерларга келиб-кетишнинг ўзи бўлмайди. Шунинг учун белгиланган топшириқни қиш мавсуми бошлангунга қадар уддалаш ҳаракатидамиз.

30-километрдан кейин тоғли участкалар бошланади. Қирлар ортда қолиб, тоғтошларга навбат келади. Аслида, янги темир йўл қурилишининг энг қийин ва мураккаб қисми ҳам шу ерда. Буни чуқур ҳис этган қурувчилар ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, фидойилик кўрсатмоқдалар.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Суратларда: янги темир йўл қурилиши бўлим бошлиғи Тўлқин Тўраев ва катта назоратчи Алишер Очилов; қурилиш майдонида.

Т. КАРИМОВ олган суратлар.

ШИФОКОР ВЕЛОСИПЕДДА ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Мамлакатимиз мустақиллигининг олти йиллиги олдидан андижонлик олтмиш яшар шифокор Маҳмуджон ака Қосимов болаликдаги орзусини амалга оширди, яъни республика бўйлаб велосипедда сафарга жўнаб кетди. У Мустақиллик байрами куни Тошкентга етиб боришни режалаштирган.

Маҳмуджон аканинг ташаббусини республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими қўллаб-қувватлади. Бўлим раҳбарлари вилоят спорт ва жамоат ташкилотларининг вакиллари билан биргаликда андижонлик йўловчини ҳар бир шаҳар ва туманда, вилоят марказида «Камолот» жамғармаси бўлинмаларининг фаоллари кутиб олишларини ташкил этишди.

-- Кўпчилик бу ниятимга кекса кишининг тантиқлиги деб қараса керак, -- дейди кулиб фахрий шифокор,— мен эса спортнинг фойдали эканлигини намойиш қилмоқчиман.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

«Халқ сўзи» газетаси таҳририяти жамоаси таҳририят ходими Исматилла Тошевга волидаи муҳтарамаси

РИЗВОНБИБИ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

INVITE

ПАКЕТЧАЛАРДА ОМАД!
БОЙИШГА ИМКОНИЯТ!

«ИНВАЙТ+» ва «ЭЛИС», сотиб олинг, сув қўшинг ва ўйинимизда иштирок этинг!

"ИНВАЙТ–ПРИЗ" ЎЙИНИ

"Инвайт+" ва "Элис"га сув қўшсангиз бўлди, ажойиб ҳна ичимлик пайдо бўлганидек, совғаларимизни ҳам ютиш шунчалик осон.

Бир лаҳзада тайёрланадиган "Инвайт. Сув қўшсангиз бўлди..." савдо маркасидаги озиқ-овқатлар бу – шўрвалар, бульонлар, иссиқ ноншта, кофе, "Инвайт+" ва "Элис" ҳна ичимликлари.
Чинакам Америкага хос сифат, қулайлик, арзон нархлар.

"Элис"нинг 10 та бўш пакетчаси ёки "Инвайт+"нинг 10 та бўш пакетчасини қуйидаги манзилга юборсангиз: Тошкент, 700000, Бошпочтамт, "Инвайт–ПРИЗ ўйини" ёки конвертингизни Олой бозори Марказий павильонига ташлаб ўтсангиз, бас.

МИНГТА СОВҒА!

Диққат!
Бўш пакетчаларни ташлаб юборманг!

ЖАҲОННИНГ ЕТАКЧИ ФИРМАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ТЕЛЕВИЗОРЛАР, ОШХОНА КОМБАЙНЛАРИ, ТОҒ ВЕЛОСИПЕДЛАРИ, РОЛИКЛИ КОНЬКИЛАР, ЎЙИН МОСЛАМАЛАРИ, АУДИО ВА ВИДЕОТЕХНИКА ҲАМДА КЎПДАН-КЎП ЗАРУР ВА ФОЙДАЛИ БУЮМЛАР

"ИНВАЙТ–ПРИЗ" ЮТУҚЛАРИ 1997 ЙИЛ 17 АВГУСТ ВА 28 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ ЎЗТВ ОРҚАЛИ НАМОЙИШ ЭТИЛАДИ. ЮТУҚЛАР НАТИЖАЛАРИ ГАЗЕТАЛАРДА ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ. МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: (3712) 77-17-46, 77-80-12
СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

NEXIA автомобили
Супер–«ИНВАЙТ–ПРИЗ»

UPI-TRADE Co.
"YAMAHA" "KORG" "SOLTON MUSIK"
ФИРМАЛАРИНИНГ РАСМИЙ ВАКИЛИ
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:
● ЭНГ КИЧИКДАН ТОРТИБ ЭНГ КАТТА ҲАЖМГАЧА БЎЛГАН СИНТЕЗАТОРЛАР;
● ЗАРБ ҚУРИЛМАЛАРИ, ГИТАРАЛАР, СКРИПКАЛАР ВА АКСЕССУАРЛАР;
● ДУХОВОЙ АСБОБЛАР, КОНЦЕРТ ВА ХОНАГА ЎРНАТИШГА МЎЛЖАЛЛАНГАН РОЯЛЛАР, ДИСКЛАВИРЛАР, ПИАНИНО, КЛАВИНОВЛАР;
● КОНЦЕРТ ЗАЛЛАРИ, РЕСТОРАНЛАР ВА ДИСКОТЕКАЛАР УЧУН ЁРУҒЛИК ВА АКУСТИК УСКУНАЛАР.
ТЎЛОВ ТАРТИБИ ЧЕКЛАНМАГАН
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, "Бешёғоч" майдони, "Олмазор" кўчаси, 169 А.
Автобуслар - 51, 13, 11.
Троллейбуслар - 6, 7, 14.
Энг яқин метро станцияси - "Халқлар дўстлиги".
Телефонлар: 45-37-14
(3712) 45-48-31

ДУШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Насиба». Фильм-концерт.9.10 «Бир ўлка-ки...»9.35 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.10.00 Янгиликлар.10.05 «Ўрмон қўшиғи». Йўлдош Охунбобоев номидаги Республика Ёш томошабинлар театрининг спектакли.11.00 «Мен билган, билмаган дунё».11.20 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.11.55 «Ҳуда-беҳуда гаплар». Бадиий фильм.13.10 ЎзТВ хазинасидан. Э. Воҳидов. «Руҳлар исёни». Теленовелла.14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Диёр». Тележурнал.18.35 «Шарқ тароналари». Халқаро мусиқа фестивали олдидан.19.05 «Олам ва одам».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот». (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 Биржа ва банк хабарлари.20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Сиёсат оламида».21.50 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. Р. Маъдиев, Б. Умиджонов. «Оқибат». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.23.50 Эълонлар.23.55 «Ахборот».00.20 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Чорак финал. «Пахтакор (Тошкент — «Насаф» (Қарши). Ёзиб олинган.01.05 — 01.10 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.18.35 «Спорт қитъаси».18.45 «Сув ости дунёси».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.21.10 Кинонигоҳ.22.00 Кундалик.22.10 «Бебаҳо лаҳзалар».22.20 «Спорт қитъаси».23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.23.50 — 24.00 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.20–20.30

*

20.30 «Кругозор». Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00–21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Золушка». Бадиий фильм. (АҚШ)22.55 «Ватанга қайтган хазина». Телефильм.23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.18.45 Кўрсатувлар тартиби.18.50 «Мульткарусель».19.05 Эълонлар.19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.35 «Дидар».20.05 «Жаҳон».20.25 «Авторейд».20.35 «Фариштам».21.05 «Ракурс».21.35 «Спорттайм».22.05 Эълонлар.22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.23.00—23.10 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00—8.25 «Ахборот».

***

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.8.35 «Шарқ тароналари». Халқаро мусиқа фестивали олдидан.9.05 Биржа ва банк хабарлари.9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тоғларнинг гули ўзгача».9.40 «Олам ва одам».10.00 Янгиликлар.10.05 «Ҳаёт чашмаси». Публицистик кўрсатув.10.30 Инглиз тили.11.00 «Умид учқунлари». Тележурнал.11.20 «Бир чол ёмғир олдига боргани ҳақида». Мультфильм.11.30 «Сиёсат оламида».12.00 Р. Маъдиев, Б. Умиджонов. «Оқибат». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.14.00 Янгиликлар.14.05—15.30 «Оляга аталган гуллар». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.18.30 «Нуроний».18.55 Камолиддин Беҳзод номидаги Давлат мукофотига номзодлар. «Тасвирга кўчган кўнгил».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Нуқтаи назар».20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Буюк келажак сари».«Тўртинчи ҳокимият».21.20 «Шийпондаги учрашувлар». Андижон вилояти Балиқчи тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.22.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) — «Нефтчи» (Фарғона). Ёзиб олинган.23.30 Эълонлар.23.35 «Ахборот».24.00 «Лирик тароналар».00.30 — 00.35 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мультт ўплам.18.35 «Палитра».18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»19.10 «Олтин кент».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.21.05 «Кинонигоҳ». «Инспектор Морс». 1-серия.22.50 Кундалик.23.00 «Акс».23.20 «Ишбилармонлар ҳафтаси».23.35 «Спорт қитъаси»00.15 — 00.25 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30–8.00

***

17.20–20.30

*

20.30 «Томоша». Болалар фольклор ансамблининг концерти.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00–21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Қум тепа». Бадиий фильм.22.50 «Боғимизга марҳамат». Манзарали фильм.23.00—23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.18.45 Кўрсатувлар тартиби.18.50 «Мульткарусель».19.05 Эълонлар.19.10

«Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун» Ахборот-дам олиш дастури.20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».20.30 «Немис тўлқини».21.00 «Европа манзаралари».21.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.22.00 Эълонлар.22.05 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.22.55—23.05 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ватан фахри». Кинодастур.9.10 «Лирик тароналар».9.40 «Дард ва даво».10.00 Янгиликлар.10.05 Болалар учун. «Бўш вақт — бекорчилик эмас».10.35 Янги алифбони ўрганамиз.11.05 «Ассалом, япон тили!»11.45 «Қора шаҳзода.». Бадиий фильм.13.20 «Шийпондаги учрашувлар». Андижон вилояти Балиқчи тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Болаларга бахшида умр». Кичкинтойлар учун «Қўнғироқча».18.30 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»18.35 Жамоат ташкилотлари:»Маслак ва мақсад».18.55 Фольклор-этнографик ансмблларнинг «Зилол-97» телефестивали.19.10 «Излаган имкон топар...».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Биламиз-у, аммо...»20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».21.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.21.50 «Пардали гап».22.25 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига «Юртим мўъжизалари».22.45 «Саҳна ҳаёти».23.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тошкент фавворалари». Манзарали фильм.23.25 Эълонлар.23.30 «Ахборот».23.55 Япония ҳақида ҳикоялар.00.10 — 00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мультт ўплам.18.35 «Мусиқий шарҳ».18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».18.55 «Услуб».19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.21.40 «Кинонигоҳ».23.10 Кундалик.23.15 «Спорт қитъаси».23.30 — 00.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30–8.00

***

17.20–20.30

*

20.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00–21.30

***

21.30 Эълонлар.21.35 «Сарацин». Телесериал (АҚШ)22.25 «Оддий мўъжизалар». Телефильм.23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мульткарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.30 «Осойишта хонадонда».20.00 «Спорт-лото».20.10 «Ҳуқуқ ва бурч».20.35 «Азизим».21.05 «Мезон».21.30 «Автосалтанат».21.40 «Парвоз».22.05 Эълонлар.22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.23.00—23.10 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.8.35 «Ўзбекистон — Ватаним маним». Қўшиқ байрами.9.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».9.25 «Мувозанат».9.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Истиқлол қўшиқлари».10.00 Янгиликлар.10.05 «Дунё адабиёти.10.30 «Алифбо сабоқлари».11.00 «Талаб ва таклиф». Публицистик кўрсатув.11.20 «Саҳна ҳаёти».11.50 «Дайди тўтининг қайтиши». Мультфильм.12.00 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.12.30 «Кўчатлар». Бадиий фильм.14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз». Телебеллашув.18.30 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига «Ҳазрати Инсон».18.40 «Тилга эътибор».19.00 «Ислоҳот ва масъулият».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 «Юзма-юз».20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IX сессияси олдидан. «Парламент соати».21.20 «Мумтоз мусиқа саҳифалари».21.50 «Вазият». Публицистик кўрсатув.22.05 «Аския».22.35 Комилжон Отаниёзов номидаги I Республика ёш хонандаларининг танлови.23.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Гуллар юртининг дурдоналари».23.25 Эълонлар.23.30 «Ахборот».23.55 «Санъат олами». Ҳайкалтарош Равшан Миртожиев.00.30 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультипанорама».9.20 «Синфдош».9.45 «Бари ҳазил».10.00 «Мусиқа салтанати».10.25 «Соғинч».10.40 «Даллас». Телесериал.11.30 «Миллионлар ўйини».12.00 — 13.35 «Видео-О».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Кўзмунчоқ».18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.18.50 «Бир жуфт қўшиқ».19.00 «Билиб қўйган яхши».19.10 «Сир».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Дубляж».20.10 «Мутойиба».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Иймон».21.25 Эълонлар».21.35 «Кино жавонидан».23.10 «Муножот». Мумтоз наволар.23.20 — 23.30 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30–-8.00

***

17.20–20.30

*

20.30 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам»20.50 «Қарқара уясини ўзгартиради». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00–21.30

***

21.30 Эълонлар.21.35 «Сарацин». Телесериал.22.25 «Занданеча сири». Телефильм.22.40 «Ўра». Қисқа метражли бадиий фильм.23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.19.55 «Шалом».20.15 «02» тўлқинида.20.30 «Она».21.00 Эълонлар.21.05 «Эльдорадо». Телесериал.21.35 «Каталог».21.45 «Интерспорт».21.55 «Минг бир маслаҳат».22.25 «Голливуднинг ажабтовур ўйинлари». Сериал.22.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.23.25—23.35 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Мумтоз мусиқа саҳифалари».8.55 «Юзма-юз».9.15 «Юртим жамоли». Публицистик кўрсатув.9.35 «Қизиқарли учрашувлар».10.00 Янгиликлар.10.05 «Ҳамкорлик ришталари».10.30 Немис тили.11.00 Болалар учун фильм. «Кулол ва хумча».12.15 «Соз сеҳри». Мусиқий кўрсатув.12.35 «Сайқал». Тележурнал.13.30 «Аския».14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Оламни асранг».18.35 «Оила». Тележурнал.19.00 «Қалб гавҳари». Адабий-маърифий кўрсатув.19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Ёшлик» студияси: «Қадаҳдаги кўз ёшлар...»20.10 «Оқшом эртаклари».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Иқтисод алифбоси».21.20 «Ўзбекистон бастакорлари». Бахтиёр Алиев.22.00 Хива — 2500. «Меҳр макони».22.20 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.22.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» (Тошкент вилояти) — МҲСК. Ёзиб олинган.23.25 Эълонлар.23.30 «Ахборот».23.55 «Умрбоқий тароналар».00.15 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Кўзмунчоқ».9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.9.30 «Бир жуфт қўшиқ».9.40 «Билиб қўйган яхши».9.50 «Сир».10.05 «Дубляж»10.20 «Мутойиба».10.35 «Иймон».11.00 «Кино жавонидан». 12.35 — 12.45 «Муножот». Мумтоз наволар.

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»18.35 «Камолот».18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».19.00 «Дарсдан сўнг».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Эртага — шанба».20.05 «Жарангдор соз».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Ривоят».21.10 «Янги иншоотлар».21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.21.35 «Кинонигоҳ».23.10 «7 дан 70 гача».23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.00.20 — 00.30 «Даракчи»

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30–8.00

***

17.20–21.30

*

21.35 Эълонлар.21.40 «Сарацин». Телесериал.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.30–23.00

***

23.00 «Доира оҳангида». Фильм-концерт.23.15 — 23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.30 «Умид чечаклари».19.50 «Бу бўстон аро».20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».20.50 Эълонлар.20.55 «Эльдорадо». Телесериал.21.35 «Маънавият ва Ислом».21.55 «Монитор Азия».22.15 «Ширу-шакар».22.45 «Йўллар ортидаги йиллар».23.10—23.20 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбекистон бастакорлари». Бахтиёр Алиев.9.05 «Учувчининг парвози». Бадиий фильм.«Ёшлик» студияси намойиш этади:10.30 «Идрок».10.50 Хабарнома.11.00 «Ҳамроҳ».11.25 «Менга сўз беринг...».12.05 «Келин-куёв». Телешоу.12.40 «Тасаввур олами». Халқ амалий санъати».13.05 ЎзТВ хазинасидан. «Дунё кезган либослар».13.55 — 14.55 «Маржон». Телеклуб.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 «Филча ва мактуб». Мультфильм.18.10 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига «Қўшиғим — жон қўшиғим».18.40 «Аудитория».19.05 «Олтин мерос». Рақс, рақс, рақс...19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Оқшом эртаклари.20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).20.15 «Жаҳон спорти».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 Ўзбекистоннинг янги тарихи.21.30 Ўзбекистон халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов куйлайди.22.00 Газета саҳифаларида...22.15 Футбол. Осиё кубок эгалари кубоги. «Нефтчи» (Фарғона) — «Копет-Дог» (Ашгабад). Ёзиб олинган.«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:23.45 «Жаҳон киноси юлдузлари».00.05 «Императорнинг махфий фармони». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...»9.15 «Камолот».9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».9.40 «Дарсдан сўнг»..10.05 «Жарангдор соз».10.25 «Ривоят».10.35 «Янги иншоотлар».10.45 «Кинонигоҳ».12.20 — 12.40 «7 дан 70 гача».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Боланинг тили».18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.18.50 «Қонун ҳимоясида».19.00 «Гулшан аро гулчеҳралар».19.15 «Минг бир ҳунар соҳиблари». Рассом Акмал Нуриддинов.19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Бизнес-академия».20.10 «Дармон».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Ханда дўкони».21.20 «Мафтункор чеҳралар».21.40 «Даллас». Телесериал.22.30 «Интер-футбол».22.50 Оҳанглар ва Эълонлар.23.00 «Видео-»О». Саргузашт фильмлар экрани.00.35 — 00.45 «Даракчи».

III

17.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.20 – 22.15

*

22.15 Эълонлар.22.20 Рок-н-ролл «Элвис» фильмида. 1-серия.23.30 — 23.50 Бухоронинг 2500 йиллигига. «Бухоро». Манзарали фильм.

IV

9.00 «Аэробика».9.20 Эълонлар.9.25 «Шанба эртаги».10.25 «Муҳаббат ҳамиша ғолиб». Бадиий фильм. (Ҳиндистон).12.35 «Биргаликда куйлайлик».13.20 — 13.40 «Корейс тилини ўрганамиз».

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.19.50 «Шанба оқшомида».20.00 Эълонлар.20.05 «Самодаги олмослар». Телесериал.20.50 «Тақдирлар».21.20 «Ягона осмон остида».21.35 «Ассалом, Франция!»22.05 «Ойна». Бадиий фильм.23.45 «Бу ажиб дунё».00.05 «Хит-коллекция».00.25 — 00.35 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».11.00 «Қувноқ стартлар».11.45 «Аудитория».12.10 «Мусобақалар, секундлар, ютуқлар».12..25 Ўзбекистон халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов куйлайди.12.55 «Болалигим — пошшолигим».13.55 Бугун — Қурувчилар куни. «Юрт обод — кўнгил шод».14.25 «Жаҳонгашта рицарь». Кўп қисмли бадиий фильм. 3—4-қисмлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Болалар учун. «Чамандаги гулларимиз».18.30 «Исмлар тарихи».18.45 «Олам». 19.05 «Донишнома».19.25 Эълонлар.19.30 «Панорама» (рус тилида).19.55 Эълонлар.20.00 «Қора кўзлар ёдимга тушди...» Киноконцерт.20.25 Эълонлар.20.30 «Ҳафтанома».21.00 Эълонлар.21.05 «Шийпондаги учрашувлар». Наманган вилояти Наманган тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.21.45 Футбол майдонларида.22.05 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Афандининг беш хотини». Фильм-спектакль.00.05 Эълонлар.00.10 «Ҳафтанома».00.40 — 00.50 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили...»9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.9.30 «Қонун ҳимоясида».9.40 «Гулшан аро гулчеҳралар».9.55 «Минг бир ҳунар соҳиблари». Рассом Акмал Нуриддинов.10.05 «Бизнес-академия».10.20 «Дармон».10.35 «Ханда дўкони».10.55 «Мафтункор чеҳралар».11.15 «Даллас». Телесериал.12.05 «Интер-футбол».12.25 — 14.00 Видео— «О».

*

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Мультипанорама».18.40 «Турфа олам».19.00 «Сурнай наволари».19.10 «Келгуси ҳафтада».19.25 Эълонлар.19.30 «Панорама» (рус тилида).19.55 Эълонлар.20.00 «Бу мунис лаҳзалар».20.25 Эълонлар.20.30 «Ҳафтанома».21.00 Эълонлар.21.05 «Жараён».21.15 «Даллас». Телесериал.22.05 «Миллионлар ўйини».22.35 «Тақвим, оҳанглар, эълонлар».22.50 Видео — «О».00.25 — 00.35 «Даракчи»

III

16.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
16.25–20.50

*

20.50 Эълонлар.20.55 Рок-н-ролл «Элвис» фильмида. 2-серия.22.05 И. Понаровская билан учрашув.22.30—22.55 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Тонгингиз хайрли бўлсин!».9.30 «Парле ву франсэ».9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).11.45 Эълонлар.11.50 «Киносалон». «Жилва».13.30 «Ракурс».14.00 «Жонли сайёра».14.20 «Норт». Бадиий фильм.15.55 «Шу куннинг мавзуси».16.10 Мультэкран.16.30 «Сенинг вақтинг».16.50 «Ўзбектелефильм» маҳсулоти. «Тошкент: кеча, бугун ва эртага».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Менинг кўчам».19.20 «Мусиқий олимп».19.40 «Телеташриф».20.00 «Тошкент оқшомида».20.30 «Иштирок этувчилар».21.35 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».22.05 Эълонлар.22.10 «Киносалон». «Шоушангдан қочиш». Бадиий фильм.00.25—00.35 «Хайрли тун!»

● ИСТИҚЛОЛ МУШОИРАСИ

Анвар ОБИДЖОН

ВАТАН ВА ЭРК ФАЛСАФАСИ

Тикандек кўп оламда лашкар,
Бири руҳан, бири жисман зўр.
Ғижинган ёқ доим юртпарвар,
Тиржайган ёқ доим ватанхўр.

Чечакдек кўп оламда элат,
Бири яшнар, бири сўлади.
Халқ бўлади «Биз!» деган миллат,
«Мен!» деган халқ миллат бўлади.

* * *

Мурғак қалбда, ошналар,
Ватан ишқи бошланар
Кулбаларнинг шифтидан.

* * *

Кўп жойларни кездим мен,
Бетобликда сездим мен
Ўз уйимнинг меҳрини.

* * *

Битта хоин бор жойда
Бефойдадир, бефойда
Қалъалар ва соқчилар.

* * *

Огоҳ бўлинг, дўстларим,
Гўдакларнинг кўзлари
Аждодларнинг руҳидир.

* * *

Осдинг ўзбек Машрабин...
Исёнкорлар мактабин
Беркитмоқчи эдингми?!

* * *

Келсам руҳан ярадор,
Бергил малҳам ва мадор
Она тупроқ -- ҳамширам.

* * *

Бир бошингда бунча ғам,
Сенга ўзи нима кам,
Нонми, пулми... Ватанми?!

* * *

Бузманглар! Бу хароба --
Халқим учун баробар
Юз жилдлик шоҳ асарга.

* * *

Қул урганмиш ўғлини
Қафасдаги тўтини
Қўйворгани туфайли.

* * *

Кимдир унга тупурди,
Мен индамай супурдим,
Менинг она ерим бу.

* * *

Тоғдан тушган бўрида
Ва босқинчи ўғрида
Эзгу мақсад бўлмайди.

* * *

Ялинманглар, ўғиллар,
Ялинмоқдан туғилар
Беорлик ва хоинлик.

* * *

Йиғсак барча қаламни,
Бу халқ кўрган аламнинг
Баёнига етмайди.

* * *

Кўриб юзлаб урушни,
Минглаб ватанфурушни,
Яшаяпти бу Ватан!

ЁШЛАРГА ИЛТИЖО

Эрк каштаси иборат минг тугундан,
Тоғ ялмиш Сабр деган кукундан,
Сабр жабри яшар азал «бугун»да,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Ўтмиш бизга сочар ҳали кўп «рашк»ин,
Бул сарқитни ювиб ўтар, Вақт -- тошқин,
Тошқиндан ҳам бўлманг энди сиз шошқин,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Биров тилда поку наслан кир ўзи,
Қад кўтарсак куяр унинг ғар кўзи,
Кўрлар бор -- эл талар, ичиб эл тузин...
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Худо қалбда яшар, шайтон -- ўпкада,
Ўпка, гина торлик сочар сафга-да,
Балки тангрим синови -- шу жабҳада,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Битта инда ирққа тўзмак хатардир,
Миллат ичра уруғ тузмак хатардир,
Ҳаммадан ҳам ёлғон ўзбак хатардир,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Ҳасади йўқ кенгфеъл элга шон ёғар,
Иймонли кўз ризқ қидирса, дон ёғар,
Уйимиздан ёв изласак, қон ёғар,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Тарқоқ бўлсак, ёвга создир, бўлинманг,
Миллатимиз ўзи оздир, бўлинманг,
Уюшқоқлик озга хосдир, бўлинманг,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

Мен ёмонми, у ёмонми, давр ўтар,
Эрта-индин мен кетарман, у кетар,
Бари сизга қолгай, сизга гал етар,
Юрт эркини асранг, Эрта сизники.

● ЯХШИДИР АЧЧИҚ ҲАҚИҚАТ

САНЪАТКОР МАЪНАВИЯТИ

Бу мақолада билолихтиёр бирор шахснинг исмини тилга олмасликка қарор қилдик. Акс ҳолда, бутун жамоатчиликка билдирмоқчи бўлган фикримиз фақат номлари тилга олинган кимсаларгагина қаратилгандек бўлиб, умумийликдан жузъийликка айланиб қолур эди.

Халқимиз -- саховатли, бағри кенг, топганини кўпчилик билан баҳам кўришга одатланган халқ. Тўйсевар халқ. Албатта, тўй ўйин-кулгисиз, куй-қўшиқсиз ўтмайди. Биз бу ўринда тўйларда маънавиятга путур етаётгани ҳақида қисқача тўхталмоқчимиз.

Айрим катта-кичик мансабдор шахслар ўтказган тўйларда баъзи таниқли, эл назарига тушган санъатчилар янги касб, яъни тўй бошловчилик қилиб, қистирилган ва ҳаводор қилинган пулни ердан териб юришлари санъат мухлисларининг ихлосини совутмоқда.

Тўғри, тўй санъаткорсиз ўтмайди. Уларнинг тўйга боришини ҳеч ким ман этиши мумкин эмас. Лекин ҳамма нарсанинг меъёри бўлганидек, тўйларда санъаткор қатнашишининг ҳам мезони бўлиши лозим кўринади. Масалан, фақат хотин-қизлар қатнашадиган «Қизлар мажлиси», «Келин чаллар», «Бешик тўйи» каби маросимларда номдор санъаткорларнинг хотин-халаж ҳузурида, неваралари тенги қизалоқлар даврасида микрофон кўтариб, «даврабошлик» қилиб юришлари ғалати эмасми? Олим Хўжаев, Шукур Бурҳонов, Раззоқ Ҳамроев, Карим Зокиров, Аббос Бакировлар, гарчи бозор иқтисоди шароитида яшамаган бўлсалар-да, микрофон кўтариб, тўйма-тўй, зиёфатма-зиёфат, чаллар-ма-чаллар кезиб юришмаган.

Илгари Олим ака, Шукур ака, Раззоқ ака, Аббос акалар театрларда маънавий муҳит яратганлар, ҳатто санъаткорнинг турқи-тароватига, кийинишигача ҳам эътибор қилинарди. Эсимда, «Ялла» жамоаси илк бор чет эл сафарига чиқиб, катта муваффақият қозониб қайтиши муносабати билан ижодий жамоа республика Маданият ишлари вазирлигида қабул қилинадиган бўлди. «Ялла»чилар чет элдан қандай кийиниб келган бўлсалар, шу қиёфада қабулхонада пайдо бўлганларида ўша даврдаги маданият вазири, марҳум Анвар Қўчқоровнинг кўзи уларга тушиши биланоқ дарҳол қабулни тўхтатишга буюрди: «Мен ўзбек санъаткорларини бу қиёфада кўришни истамайман, уларни қабул қилишни ўзимга эп кўрмайман. Эртага мухлислари улардан ибрат олиб, ялтир-юлтир кийиниб, почаси сурнай шим кийиб, сочини елкасига тушириб юришининг масъулиятини зиммамга ололмайман... «Ялла»чилар, марҳамат қилиб, рисоладагидек кийиниб келишсин. Ижодий гуруҳ қанчалик истеъдодли бўлмасин, хорижда қанчалик катта муваффақият қозонган бўлмасин, бу биз учун асосий мезон эмас. Ўзбек санъаткори, энг аввало, ўз республикасига хизмат қилиши, ўз томошабинига ибрат бўлиши шарт».

Шу тариқа қабул орқага сурилди. Бу воқеа, вазирнинг аччиқ даккиси бутун республика маданият аҳлини ҳушёрликка ундади...

Санъат ва адабиёт ҳам халқ мулки. Демак, улардаги ютуқ ва нуқсонларга жамоатчилик бефарқ қараб туролмайди. Бу борада ҳам ўтмишда тўпланган бой тажрибаларимиз, яхши анъаналаримиз бор. Булардан бири шуки, илгари республика театрлари, санъат муассасалари ва концерт ташкилотларининг йиллик репертуар режаларини тузишда Маданият вазирлиги билан бирга Ёзувчилар, Бастакорлар ва Театр арбоблари уюшмалари маслаҳат овози билан иштирок этиши шарт эди. Маданият вазирлиги тақдим этган режа лойиҳаси ушбу жамоат ташкилотларида муҳокама этилиб, фикр билдирилгандан кейингина тасдиқ учун қабул қилинарди, албатта, жамоатчилик фикри инобатга олинарди. Бу муҳокамаларда режаларнинг даврга ҳамнафас бўлиши, мавзунинг ранг-баранг бўлиши устувор эди. Афсуски, сўнгги йилларда барча инон-ихтиёр театрлар ва санъат муассасаларининг ўзига бериб қўйилди. Бундан томошабину тингловчига ижодий наф етмайди.

Чунончи, Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик театри ўзбек театр маданиятининг карвонбошиси ҳисобланиб келинарди. Унинг жорий йилдаги репертуарига бир назар ташлайлик: «Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома», «Афандининг беш хотини», «Алдагани хотин яхши», «Чимилдиқ», «Алла» ва ҳоказо. Тўғри, театр репертуарида бошқа спектакллар ҳам бор. Лекин улар асосан олис ва яқин ўтмиш ҳақидадир. Биз номлари тилга олинган асарларни ёмонламоқчи эмасмиз, улар хусусида жамоатчиликнинг ўз фикри бор. Биз бир нарсани таъкидлаб ўтмоқчимиз — у ҳам бўлса, отахон театр репертуарида бир-бирига яқин ва ўхшаш мавзудаги асарлар меъёридан кўпайиброқ кетганга ўхшайди. Зеро, санъаткорнинг маънавияти репертуар танлашда ҳам кўринади. Бу гап хонандаларга, биринчи галда эстрада қўшиқчиларига ҳам тегишли. Дўст ачитиб, душман кулдириб гапиради, деган нақлнинг асл мағзини қанчалик тез тушуниб, тегишли хулосалар чиқарсак, ҳеч қачон ютқазмаймиз.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ.

ЗАМОНАВИЙ УСКУНАЛАР ЎРНАТИЛДИ

Навбаҳор туманида қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Куни кеча «Наврўз» жамоа хўжалигида қишлоқ врачлик пункти дастлабки беморларни қабул қилди. Икки минг қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатадиган бу шифохона замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

Ё. УМАРОВ.

● ТЕННИС

МУКОФОТ ҒОЛИБЛАРНИ КУТМОҚДА

Ҳадемай, сентябрь ҳам бошланади. Тошкент шаҳри Марказий Осиёдаги энг номдор мусобақа -- Президент Кубоги қатнашчиларини кутиб олади. Бу йил унинг ғолибларига бериладиган совринларнинг умумий миқдори илгаригиларидан кескин фарқ қилиши табиий. 400 минг АҚШ долларидан кўпроқ мукофотлар ўз эгаларини кутмоқда. Худди мана шу рақамнинг ўзи Кубок довруғини яна бир бор курраи замин узра намойиш этмоқда.

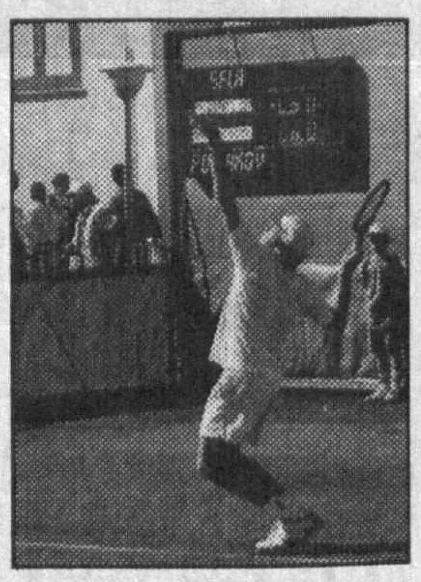

Президент Кубоги мусобақасининг 1997 йилда эришган яна бир улкан ютуғи шундан иборат бўлдики, у ПТА-toup, яъни дунёнинг машҳур профессионал теннисчилари ассоциацияси нуфузи доирасида ўтказиладиган мусобақалар рўйхатига киритилди. ПТА-toup таркибида ҳозирга қадар 75 йирик мусобақа бор эди. Президент Кубоги уларнинг сонини яна биттага кўпайтирди.

Нуфузли ПТА-toup рўйхатидан жой олгунга қадар республикамизда уч бор Президент Кубоги мусобақаси ўтказилди. Унда ер куррасининг турли мамлакатларида теннис билан жиддий шуғулланаётган профессионаллар, мутахассислар қатнашиб, ниҳоятда яхши таассурот билан тарқалишди.

Шундай қилиб, бутун олам профессионал теннис мутахассисларининг диққат марказида турган Ўзбекистон Президенти Кубоги мусобақасининг ўтказилиши юртимизга ҳар томонлама ҳурмат-обрў келтирмоқда. Шу йилнинг сентябрь ойида уюштириладиган навбатдаги «кураш»да илгаригидан ҳам кучли, илгаригидан ҳам кўп ракетка усталарининг тўпланиши кўзда тутилмоқда. Ўйлаймизки, Президент Кубогининг ғолибона юриши давом этаверади. Ушбу мусобақа олий даражадаги «Уимблдон» турнири, Кремль кубоги, Дэвис кубоги тадбирлари билан баҳслашадиган онлар узоқ эмас.

Нормурод МУСОМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

● СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН

ГЎДАК ҚАЛБИГА НАҚШЛАНГАН ЭЗГУЛИК

Биз Тошкент давлат педиатрия-тиббиёт институтининг даволаш ишлари бўйича проректори, 1-клиника бош шифокори Асрор Зокирхўжаевни шифохонанинг реанимация бўлимида учратдик. У киши бўлим врачлари билан иш юзасидан суҳбатлашиб турган экан.

-- Ғазалкент шаҳридан уч ойлик чақалоқни оғир аҳволда бу ерга келтиришган эди, -- деди Асрор ака. -- Маълум бўлишича, у бор-йўғи 900 грамм оғирлик билан дунёга келган, бунинг устига қаттиқ шамоллаган экан. Уч кун давомида унинг ҳаётини сақлаб қолиш учун қаттиқ курашдик: бу ишга тажрибали дўхтирларимиз жалб этилди. Ҳайтовур, охири бахайр бўлди. Ҳозир қизчанинг аҳволи бутунлай яхши. Бугун уни даволаш бўлимига ўтказдик. Шу боис ҳозир бундан кейинги шифо усуллари ҳақида маслаҳатлашиб турган эдик.

Профессорнинг чеҳрасида яққол сезилиб турган мамнуният ҳиссини тушуниш мумкин. Улар зиммаларидаги муқаддас бурчларини адо этиб, бир ИНСОН ҳаётини сақлаб қолишди! Эзгулик ҳеч вақт беиз кетмайди. Йиллар ўтгач, ана шу гўдак ҳам улғайиб, ақлини танийди. Шунда ота-онаси унга бир вақтлар ҳаётини сақлаб қолган фидойи дўхтирлар ҳақида сўзлаб беришади. Уларнинг номи бу қизчанинг қалбида бир умрга нақшланиб қолиши аён...

Аслида, бизнинг ушбу шифохонага қадам ранжида қилишимиз бежиз эмасди. Чунки бу ерда даволаш ишларининг намунали йўлга қўйилганлиги, беморларга нисбатан тиббиёт ходимларининг меҳрибонлиги ҳақида кўп эшитгандик. «Минг бор эшитгандан бир бор кўрган афзал» деганларидай, кўнглимизда шифохона фаолияти билан танишиш истаги туғилган эди. Бўлимларни бирма-бир айланиб чиқарканмиз, Асрор Хўжаевич ўзи раҳбарлик қилаётган даво масканни ҳақида сўзлаб берди.

-- Клиникамизда 170 бемор ўрни мавжуд,— деди у. —Ички касалликлар, жарроҳлик, болалар касалликлари, тери, аллергия, юрак хасталиклари каби бўлимларимизда 30 нафардан зиёд олий, юз нафардан кўпроқ ўрта махсус маълумотли шифокорлар, 150 нафарга яқин ҳамшира меҳнат қилишади. Врачларимиздан 13 киши профессор илмий унвонига эга. Айни чоғда улар клиника қошидаги нур билан даволаш ҳамда шошилинч педиатрия кафедраларида илмий-тадқиқот ишлари билан ҳам шуғулланишмоқда. Ҳар иккала кафедра замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Яқинда эса Германиядан инсонпарварлик ёрдами сифатида янги рентген аппарати келтирилди.

Клиникамиз дори-дармонлар билан ҳам етарли даражада таъминланган. Шу кунларда эса институтимиз ректори ташаббуси асосида клиника тасарруфидаги уч қаватли, 100 ўринли туғруқхона биноси замонавий талаблар асосида қайтадан таъмирланяпти. Бундан ташқари, педиатр шифокорларни қайта тайёрлаш бўйича ўқув шохобчаси ишлаб турибди.

Шуни айтиш кераккки, клиникада республикамизнинг турли вилоятларидан келган ёш беморлар соғлиқларини қайта тиклашади. Бу эса шифокорларимиздан катта масъулият талаб этади. Негаки, гўдаклар кўнгли гулдек нозик, таъсирчан бўлади. Уларга ҳар бирининг руҳий дунёсидан келиб чиққан ҳолда, ширинсуханлик билан муомалада бўлиш, ҳатто ўз фарзандидай кўриш талаб этилади. «Дўхтирнинг ширин сўзи -- ярим шифо» деган ибора бу ерда, айниқса, катта маъно касб этади.

Клиникада меҳнат қилаётган врач ва ҳамширалар буни чин дилдан ҳис этиб, шунга қатъий амал қилишади. Шу боис шифохонага келган ҳар бир ёш бемор ўз соғлиғини мустаҳкамлаб, улардан хурсанд ҳолда уйларига кетишаяпти.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
Тўлқин КАРИМОВ (фото),
«Халқ сўзи» мухбирлари.

СУРАТЛАРДА: *клиника бош врачи Асрор Зокирхўжаев, унинг ўринбосари Инисса Грунина ва терапия бўлими мудири Жамолиддин Акмалов навбатдаги муолажа юзасидан ўзаро фикр алмашаяпти; реанимация бўлими бошлиғи, олий тоифадаги шифокор Зумрадхон Сирожиддинова ва ҳамшира Моҳира Турсунова беморни даволамоқда; ҳамшира Назира Авазова.*

● ҲАМКОРЛИК РОБИТАЛАРИ

ОЛИМПИЯ ҚЎМИТАСИДА УЧРАШУВ

Миллий Олимпия қўмитасида Ўзбекистонга ташриф буюрган Хитой Олимпия қўмитаси делегацияси билан учрашув бўлди. Делегацияга ХХР Жисмоний тарбия ва спорт ишлари давлат қўмитаси раисининг ўринбосари, Хитой Олимпия қўмитаси раисининг ўринбосари жаноб Чжан Фацзян бошчилик қилмоқда.

Республика Миллий Олимпия қўмитаси раиси Собир Рўзиев меҳмонларни қўмита фаолияти билан таништириб, мустақиллик йилларида ўзбекистонликлар спорт соҳасида эришган ютуқлар тўғрисида, республикада аҳолини жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш юзасидан қилинаётган улкан ишлар ҳақида сўзлаб берди.

Жумладан, олимпия ҳаракатини ривожлантиришга Ўзбекистон қўшган улкан ҳисса учун мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Халқаро Олимпия қўмитаси ва Осиё Олимпия қўмитасининг Олтин орденлари билан мукофотланганини айтилди.

Мамлакатимизга биринчи бор ташриф буюрган жаноб Чжан Фацзян ҳозирги вақтда Ўзбекистон иқтисодиёт соҳасидаги ижобий ислоҳотлар билангина эмас, йирик халқаро мусобақаларда ғалабага эришган спортчилари билан ҳам дунёга машҳурлигини таъкидлади. Хитой Олимпия қўмитаси раҳбариятининг вакили олимпия ҳаракатини, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришда иккала мамлакат самарали ҳамкорлик қилишига умид билдирди.

С. ТЕН,
ЎзА мухбири.

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 36-37-85;
Иқтисодиёт 36-36-65, 36-07-94;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28;
Эълонлар 36-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 0522, 34.845 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир —Й. Исмоилов.
Навбатчи — Х. Абдураҳмонов.
Мусаҳҳиҳ —А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.40
1 2 3 4 5 6